AUG 5 1919

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over Canada And Abroad

CANADA

VOLUME VI No 2449 | Toronto Friday August 1 1919 | ה. אב פ' דברים תרע"ט | פרייטאג דער 1טער אויג. 1919 | PRICE TWO CENTS

מר. וויינבערג שיקט געלט נאך פוילען לויט'ן טעגליכען קורס

N. Y. Public Library 476 Fifth Ave.

מארגענטוי זאגט פוילען מוז בייטען איהר שטעלונג

מינאריטעט רעכטע מוזען בלייבען כדי צופרידענצושטעלען אידישע באנקירען

פרעמיער פאדערעווסקי פון פוילען זאגט צוליב די אידישע פינאנציסטען און ציוניסטען מוז פארבלייבען דער פונקט וועגען אידישע מינאריטעט רעכטע. — פוילישע שפראך וועט געלערנט ווערען אין די אידישע שולען. — "פאר-ענטפערען" דר. באגין.

(אינט. איד. פרעס ביורא)

נויארק יולי 31

אינפארמאציעס וואס זענען ערהאלטען געווארען צום "מארגען זשורנאל" גיבען איבער דאס פרעמיער איגנאץ יאן פאדערעווסקי, פון פוילען האט אין א רעדע וואס ער האט געהאלטען פאר'ן פוילישען פארלאמענט גערעטען די מיטגלידער צו אינדארסירען און אונטערשרייבען דעם שלום אפמאך מיט דעם פונקט וואס גאראנטירט אידען מינאריטעט רעכטע.

ער האט ערקלעהרט אז דאס איז דער בעסטער שלום וואס ער האט געקאנט ארויסקריגען פון די אלייאירטע.

עס ווערט געמאלדען דאס פאדערעווסקי האט ערקלעהרט פאר'ן פארלאמענט דאס דער דאזיגער פונקט, געבענדיג אידען מינאריטעט רעכטע, וועט צופרידען שטעלען די גרויסע צאל אידישע נאציאנאליסטען. וואס פארנעהמען א גרויסען פלאץ אין דער וועלט פון פינאנץ און אינדוסטריע וועמענס הילף פוילען האט נויטיג ביים איצטיגען מאמענט.

וואס אנבאלאנגט דעם דאזיגען שלאג ווארט דאס די באזונדערע אידישע שולען וועלען אויפבויען אן אפזונדערונגס וואנט צווישען דער אידישער און אלגעמיינער פוילישער באפעלקערונג, האט פרעמיער פאדערעווסקי געטרויסט די פארלאמענט מיטגלידער מיט דעם וואס אין דעם פונקט וואס גאראנטירט די אידען באזונדערע שולען איז אויך פארהאן א קאנצעסיע וואס שרייבט פאר אז אין יענע אלע שולען מוז מען לערנען די פוילישע שפראך.

צוליב דעם געשריי פון פאגראמען

די לאנדאן "מארנינג פאסט" איז ארויס מיט אן ארטיקעל פארטיידיגענדיג דר. באגען געגען דעם אנפאל וואס ער האט אונטערגעשריבען דעם גיבסאן רעפארט. די "פאסט" זאגט אז די פאגראמען באריכטען זענען געווען "דייטשע אגיטאציע".

די ציטונג באהויפטעט אויך דאס צוליב דעם וואס די אידען האבען אזוי שטארק איבערטריבען די פאגראם געשרייען, האבען זיי דערווייל פארלוירען א געלעגענהייט אנצוקלאגען די פוילישע רעגירונג פאר דעם פארברעכען וואס איז באגאנגען געווארען אין ווילנא מיט דעם וואס דער טויט-אורטייל אויף אידען איז אויסגעפירט געווארען אויף אזא שנעלען אופן.

אידישע שטעטט פאלשטענדיג חרוב געווארען

(אינט. איד. פרעס ביורא)

נויארק יולי 31

אינפארמאציעס צום "טאג" מעלדען דאס אלע אידישע געגענדען פון דרום רוסלאנד זענען חרוב געמאכט געווארען פון דער ארמיי וואס ווערט געפירט פון גענעראל דיניקין.

עס ווערט אויך געמאלדען דאס די גאנצע געגענט פון דרום רוסלאנד געפינט זיך אונטער דער הערשאפט פון באנדעס פון גענעראל גריגאריעוו און גענעראל דיניקין. און די דאזיגע באנדעס באגעהען פון שטאט צו שטאט און פון דארף צו דארף רויבען און מארדען וואו עס לאזט. די אידישע איינוואוינער פון די אלע קליינע שטעטלאך ווערען ברוטאל ערמארדעט און זייערע פארמעגענס צורא בירט.

גלחים ווייזען צוריק א רעזאלוציע געגען פאגראמען

עס ווערט דא אויך געמאלדען דאס די גלחים פון די קירכען פון קיעווער געגענט האבען צוריקגעוויזען א רעזאלוציע צו פראטעסטירען געגען די פאגראמען אויף אידען.

אב קאהאן ארעסטירט אין ווילנא

(אינט. איד. פרעס ביורא)

נויארק יולי 31

דער "פארווערטס" מעלדעט דאס אב קאהאן איז ארעסטירט געווארען אין ווילנא דערפאר ווייל ער האט פארטיידיגט א איד ווען ער האט געזעהען ווי א פאליציימאן האט אים געשלאגען. קומענדיג אין פאליציי אמט איז קאהאן גלייך באפרייט געווארען.

עס ווערט איבערגעגעבען דאס די פוילישע רעגירונג האט קאנפיסקירט די ווארשעווער אידישע פרעסע דערפאר ווייל זי האט אטאקירט דעם ענגלישען מיניסטער ווינהחהעם.

שוואנגערענדע אידישע פרויען געשלאגען מיט אייזערנע ריטער

עס ווערט אויך איבערגעגעבען דאס דער אידישער דעפוטאט פארבשטיין האט באזוכט דעם מיליטערישען קעמפ פון סטארא זאקאלם וואו עס ווערען געהאלטען הונדערטער אונשולדיגע אידען געפאנגענע און זיי ווערען באהאנדעלט אויפ'ן בארבארישסטען אופן. דעפוטאט פארבשטיין ברענגט א באווייז וויאזוי די געפאנגענע ווערען באהאנדעלט, ער דערצעהלט דאס שוואנגערענדע פרויען ווערען געשלאגען מיט אייזערנע ריטער. ער גיט אויך איבער דאס דער קאמאנדירער פונ'ם קעמפ און לויטנאנט מאלינאווסקי האבען מודה געווען דעם אמת.

דייטשער טריבונאל וועט באשטימען די שולדיגע אין דער מלחמה

בערלין יולי 31

א רעגירונגס טריבונאל וועט באשטימען ווערען אויסצוגעפינען ווער עס זענען די שולדיגע אין דעם פאראורזאכען די מלחמה. דער טריבונאל וועט באשטעהען פונ'ם העכסטען לאנד געריכט, און אויך מיליטערישע פארטרעטער מיט ריכטער פון די פרייסען באווארישען און אנדערע הויכע געריכטען אחוצדעם וועלען אויך זיין ערוועהלטע צעהן ריכטער, פינף וועלען אויסגעקליבען ווערען פון דער נאציאנאלער פארזאמלונג און פינף פון דייטשע שטאאטען. דער טריבונאל וועט בלויז האבען דאס רעכט צו זאגען ווער עס איז שולדיג אבער ניט ארויסגעבען קיין שטראף.

ש. אנסקי באשולדיגט ענגלישען מיניסטער

(אינט. איד. פרעס ביורא)

נויארק יולי 31

אינפארמאציעס וואס זענען דא ערהאלטען געווארען מעלדען דאס ש. אנסקי האט אפגעדרוקט אן אפענעם בריף אין וועלכען ער באשולדיגט אפען דעם ענגלישען מיניסטער פון פוילען אין האבען פאלש איבערגעגעבען די פאקטען וועגען די פאגראמען אין ווילנא כדי צו שטעלען פוילען אין א בעסערען ליכט. אנסקי באהויפטעט דאס ער איז געווען אין ווילנא בשעת די פאגראמען זענען פארגעקומען און האט אליין צוגעזעהען די ברוטאליטעטען.

קלאנגען אז אידען ווילען אמעריקאנער מאנדאט

(אינט. איד. פרעס ביורא)

נויארק יולי 31

אינפארמאציעס וואס זענען דא ערהאלטען געווארען גיבען איבער דאס די אמעריקאנער קאמיסיע וואס איז געפארען קיין פאלעסטינא ווערט ערווארט אין פאריז אין ארום צוויי טעג ארום, און אז עס האט זיך אויך פארשפרייט א קלאנג דאס די קאמיסיע האט מיט זיך א רעפארט אז די באפעלקערונג פון פאלעסטינא פארלאנגט פון די פאראייניגטע שטאאטען איבערצונעהמען דעם מאנדאט איבער פאלעסטינא.

אמבאסאדאר גיבאנס לייקענט אז דר. באגען האט אונטערגעשריבען

(אינט. איד. פרעס ביורא)

נויארק יולי 31

אינפארמאציעס מעלדען דא דאס דער אמעריקאנער אמבאסאדאר אין ווארשא האט אפגעלייקענט דעם רעפארט דאס דר. באגען האט אונטערגעשריבען זיין רעפארט אין וועלכען עס ווערט געזאגט דאס אין ווילנא זענען ניט פארגעקומען קיין פאגראמען.

ענגלישע סאלדאטען פארלאזען ארכענגעל

לאנדאן יולי 31

היינט איז פארעפענטליכט געווארען די נייעס דאס די ענגלישע רעגירונג מאכט אלע פארבארייטונגען ארויסצושיקען א פלאטע קיין רוסלאנד כדי צו העלפען די ענגלישע סאלדאטען צו פארלאזען די געגענט פון ארכענגעל.

עס ווערט אויך אנאנסירט דאס א קאנטינגענט מיט רעגולארע סאלדאטען ווערען געהאלטען גרייט אוועקגעשיקט צו ווערען אין פאל עס זאל נויטיג זיין צו געבען הילף.

עסטרייכישער קאבינעט האט רעזיגנירט

וויען יולי 31

דער עסטרייכישער קאבינעט, אונטער דער פירערשאפט פון דר. קארל רענער האט באשלאסען צו רעזיגנירען.

לעצטע וואך האט רעזיגנירט דר. אטא באוער, דער אויסלענדישער מיניסטער דערפאר ווייל עס איז ארויסגעלאזען אן אונצופרידענקייט איבער דעם וואס ער האט ניט געקאנט אויסווירקען בעסערע שלום באדינגונגען פאר עסטרייך. דר. רענער האט צייטווייליג אליין פארנומען זיין שטעלע.

פרעמדע אידען ארויסגעטריבען

(אינט. איד. פרעס ביורא)

נויארק יולי 31

עס ווערט דא איבערגעגעבען די נייעס דאס די רומענישע רעגירונג האט ארויסגעשיקט פון בוקאווינא דרייסיג טויזענט אידען וואס זענען געבוירען אין אויסלאנד.

הענרי מארגענטוי אין כעס אויף פרעס פארטרעטער פאר זאגען ניט אמת

פאדערט ערשטער באריכט זאל אפגעלייקענט ווערען.

(אינט. איד. פרעס ביורא)

נויארק יולי 31

ידיעות וואס זענען דא אנגעקומען מעלדען דאס הענרי מארגענטוי, פארשטעהער פון דער אמעריקאנער קאמיסיע וואס פרעזידענט ווילסאן האט געשיקט צו אונטערזוכען די פאגראם באריכטען פון פוילען, האט נאכאמאל איינגעלאדען די צייטונג'ס פארטרעטער און אויף זיי אויסגעגאסען זיין גאנצען כעס דערפאר וואס זיי האבען פאלש איבערגעגעבען זיין ערשטען אינטערוויאו און פארלאנגט פון זיי אפצולייקענען די באריכטען וואס זענען ערשינען אין די צייטונגען.

עס ווערט איבערגעגעבען דאס מארגענטוי האט געפאדערט פון די צייטונגס לייט צו באריכטען דאס דער רעפארט וואס האט געלויטעט אז ער (מארגענטוי) רעכנט דאס דער פונקט וועגען אידישע מינאריטעט רעכטע איז א שאנדע פאר פוילען, איז ניט אמת.

מארגענטוי האט ביי דער דאזיגער געלעגענהייט אויך קלאר געמאכט פאר די צייטונג'ס פארשטעהער דאס די פוילישע רעגירונג וועט מוזען בייטען איר שטעלונג צו אידען.

סאלדאטען שטעלען איין ראסען רייאטען אין שיקאגא

איבער דרייסיג טויטע און טויזענט פארוואונדעטע. — היפשע צאל אידען.

שיקאגא יולי 31

פון זינט לעצטען זונטאג איז היינט געווען א פארהעלטניסמעסיג שטילער טאג אין שיקאגא. עס זענען פארגעקומען קליינע געשלעגען אבער די פאליציי מיט דער הילף פון פינף רעגימענטען סאלדאטען איז געלונגען צו באקומען איבערהאנט און איינשטעלען יעדען אויסברוך פון נייע רייאטען.

רעגען האט געהאלפען

אין שטאט האט אויסגעבראכען א שניידענדער רעגען און דאס האט געהאלפען פארקלענערען די צאל מענשען צו שטעהען אין די גאסען.

עס איז אפגעלייקענט געווארען דער קלאנג דאס די שטאט איז געשטעלט געווארען אונטער א קריגס צושטאנד. דער ווייל איז נאך די לאגע ניט געווען אזוי שלעכט.

אלע ארעסטירטע וועלען געמשפט ווערען פאר ציווילע געריכטען און ניט פאר קיין מיליטערישע טריבונאלען.

די גאנצע צאל פארוואונדעטע גרייכט איצט איבער טויזענט פון די ווייסע און שווארצע. די טויטע ליסטע גרייכט שוין איבער דרייסיג.

ארום צוואנציג לויות זענען שוין געהאלטען געווארען. קאראנער האפמאן פירט אן די אונטערזוכונגען אין יעדען פאל.

עס זענען אויך געמאכט געווארען עטליכע ארעסטען פאר טראגען פארבאטענע געוועהר.

אידען צווישען די געפאלענע

צווישען די טויטע און פארוואונדעטע זענען דערווייל געפונען געווארען פאלגענדע אידישע קרבנות די טויטע זענען, דוד מארקוס זעכציג יאר אלט, א סטאר קיפער, און מאריס בערל א פעדלער, פופציג יאר אלט.

די פארוואונדעטע זענען: הארלד דושייקאבסאן, לואיס הערליך, מאריס מארגאליעס, מאריס מיינער, סעמיועל מייסאן, א. לאיער, א. ניומאן, הענרי ראזען, און סאלאמאן סיימאן, כמעט אלע זענען שווער פארוואונדעטע.

שווארצע באפעלקערונג פארשפארט

די פאטרולען סאלדאטען האלטען פיקטיש פארשפארט דעם שווארצען קווארטאל און מען לאזט זיי ניט ארויס פון זייערע הייזער. די מיליטערישע בעאמטע האבען זיך דערוואוסט וועגען דעם דאס זיי האבען ניט וואס צום עסען האט מען זיי צוגעשיקט וואגען מיט עסענווארג כדי צו פארשפארען זיי צו געהען קויפען עסענווארג צווישען דער ווייסער באפעלקערונג.

הייזער פארברענט

אין פארלויף פון נעכטיגען טאג זענען די אונרוהען געווען זעהר געפעהרליך, די ווייסע האבען געזוכט צו נעהמען נקמה פון די שווארצע און ווען זיי האבען ניט געקאנט באקומען די שווארצע האבען זיי אונטערגעצונדען די הייזער וואו שווארצע וואוינען. עס זעהט אבער אויס אז דאס מיליטער וועט אין גיכען קריגען די איבערהאנט און איינשטילען יעדען רייאטען אויסבריך.

פעדעראלער פארלאמענט וועט זיך עפענען אין אנפאנג סעפטעמבער

שלום טראקטאט מוז ראטיפיצירט ווערען און דער ארדער אין קאונסיל מוז אפגעשאפט ווערען.

אטאווא יולי 31

לויט אלע אויסזיכטען ווייזט אויס דאס דער פעדעראלער פארלאמענט וועט עפענען די זיצונגען אין אנפאנג פון קומענדען סעפטעמבער. מען רעכנט אויך דאס דער דאטום זאל זיין דאנערשטאג דער 4-טער סעפטעמבער.

עס ווערט אנגעוויזען דאס צוליב פארשידענע אומשטענדען וועט איצט נויטיג זיין צו האלטען די פארלאמענט זיצונגען פיל פריהער ווי מען האט אין אנפאנג גערעכענט.

אנדערע געזעצען נויטיג

עס הערשט איצט א שטארקע מיינונג דאס צוליב דער ענדע פונ'ם שלום אפמאך מוז דאס קענעדער מלחמה געזעץ וועלכעס איז אויפגעהאלטען געווארען מיט דער הילף פונ'ם ארדער אין [illegible] קאנסיל בטול ווערען און דער פארלאמענט מוז אננעהמען אנדערע געזעצע.

פראהיבישאן געזעץ הויפט פונקט

צווישען די פראגען וואס וועלען פארהאנדעלט ווערען ביי דער קומענדער סעסיע וועט דאס פראהיבישאן געזעץ פאר נעהמען איינעם פון די הויפט פלעצער.

דער פארלאמענט וועט אויך דארפען גוט הייסען דעם שלום אפמאך וואס די בריטישע רעגירונג האט שוין אנגענומען.

ענדערונגען אין קאבינעט

עס ווערט אויך ערווארטעט אז איידער דער פארלאמענט וועט זיך עפענען וועט סער ראבערט בארדען אנאנסירען אייניגע ענדערונגען אין דעם קאבינעט. וועגען איין מיניסטער איז שוין זיכער און דאס איז פונ'ם פלאץ פונ'ם רעזיגנירטען פינאנץ מיניסטער סער טהאמאס ווהייט. עס הערט זיך, אויך אז אייניגע אנדערע מיניסטארען האלטען ביים פארלאזען זייערע שטעלען.

שלום טראקטאט פארן פראנצויזישען פארלאמענט

פאריז יולי 30

אין רעגירונגס קרייזען ווערט ערווארטעט דאס ארום דעם 10טען אויגוסט זאל אין פראנצויזישען פארלאמענט אנגעפאנגען ווערען די דיסקוסיע איבער דער שלום אפמאך מיט דייטשלאנד. מען ערווארטעט דאס די דיסקוסיעס וועט אנהאלטען בלויז עטליכע טעג און דערנאך אויך עטליכע טעג אין סענאט.

אין פארלאמענט איז געמאכט געווארען א פארשלאג אז דער שלום אפמאך זאל גענומען ווערען צום דיסקוטירען ערשט נאכדעם ווי דער אמעריקאנער סענאט וועט האבען אנגענומען א באשלוס אבער פרעמיער קלעמאנסאו איז געגען און די דיסקוסיע וועט זיך אנפאנגען ארום דעם 10טען.

דריי גרויס מעכטע דארפען אונטערשרייבען

אין די רעגירונג'ס קרייזען הערשט אויך די מיינונג דאס יאפאן וועט אין אייניגע טעג אונטערשרייבען דעם טראקטאט. און אזוי ווי עס איז נויטיג אז דריי פון די פינף גרויס מעכטע זאלען אונטערשרייבען דעם טראקטאט כדי אלע פונקטען זאלען אריין אין קראפט רעכענט מען דארום אז פראנקרייך וועט געבען איר חתימה ארום דעם 20טען אויגוסט און פאלגליך וועט דאן דער טראקטאט אריין אין קראפט.

פראנצויזישער אמבאסאדאר בעט ענטשולדיגונג ביי אידישע דעפוטאטען

(אינט. איד. פרעס ביורא)

נייוארק יולי 31

אינפארמאציעס וואס זענען דא ערהאלטען געווארען מעלדען דאס דער פראנצויזישער אמבאסאדאר אין ווארשא האט געבעטען ענטשולדיגונג ביי דעם אידישען דעפוטאט יצחק גרינבוים דערפאר וואס פראנצויזישע סאלדאטען האבען זיך באטייליגט אין העלפען פאליאקען אפשניידען אידישע בערד.

עס ווערט געמאלדען דאס דער אמבאסאדאר האט ערקלעהרט דאס פראנקרייך באדויערט שטארק די פאסירונג.

דער אמבאסאדאר האט אויך פארלאנגט פון דעם דעפוטאט גרינבערג צו געבען אים די נעמען פון יענע סאלדאטען וואס האבען דאס געטון און זיי וועלען געשטעלט ווערען צו א קריגס געריכט.

[illegible]

עס ווערט אויך איבערגעגעבען דאס די רומענישע רעגירונג האט זיך אפגעלערענט פון די מעשים פון דער פוילישער רעגירונג און זוכט צו באאיינפלוסען די אידישע בירגער צו פראטעסטירען געגען דעם פונקט פון מינאריטעט רעכטע אויפן גרונד דאס דער פונקט נעהמט אוועק דאס סואווערען רעכט פון רומעניען.

האט חתונה געהאט צום פערטען מאל

באשטראפט מיט 3 חדשים.

אירדי וואלעט קלארק האט זיך נעבטען מודה געווען אין פאלים קארט אין האבען חתונה געהאט צום פערטען מאל. זי האט אויך דערצעהלט אז צוויי פון אירע באשערטע לעבען נאך. איר שטראף איז געווען דריי חדשים אין דושייל פארם.

צוויי לעבעדיגע שלאגען זיך

ארויסגעקומען איז דער סוד פון מיסעס קלארק'ס פיעל-מענעריי דורכדעם וואס אירע צוויי לעבעדיגע מענער מר. קלארק און מר. אשלי האבען זיך צופאטשט אין גאס. מר. קלארק האט באקומען גוט אנגעבראכען די ביינער פון איר פערטען באשערטען מר. אשלי ווען די פאליציי האט זיך דערוואוסט צוליב וואס די צוויי מענער שלאגען זיך איז מיסעס קלארק-אשלי ארעסטירט געווארען.

שוין ניט קיין פוסטע קלאנגען

די אלע קלאנגען וועגען קוילען מאנגעל וואס האבען אויסגעזעהען ביז נעכטען ניט מעהר ווי בטלנ'ישע שמועסען האבען נעכטען אנגענומען א פארמע פון מזומ'ענע דאלארס. דעם סטראשונאק דאס אין קענעדע איז מעגליך היינטיגען ווינטער א קוילען מאנגעל האבען די קוילען בעלי-בתים גלייך איבערגעפירט אין א ווירקליכקייט און מען הייסט זיך שוין באצאלען טייערער פאר די קוילען טראץ דעם וואס דער מאנגעל וועט ערשט ארויס קומען מיט דריי חדשים שפעטער. און טראצדעם וואס עס איז מעגליך אז דער קומענדער ווינטער זאל זיין אזא ווארימער ווי דער לעצטער און די באפעלקערונג זאל קאנען לאכען אין פנים אריין די קוילען אייגנטימער.

די ערשטע ידיעה איז נעכטען פארשפרייט געווארען צווישען די קוילען הענדלער דאס פון קומענדען דינסטאג אן וועט זיין דער פרייז אויף קוילען $12.25 פאר א טאן. עס איז אויך געמאכט געווארען דער סטראשונאק דאס אפילו אויף דעם דערמאנטען פרייז וועט מען אויך ניט קאנען אזוי שנעל צושטעלען די קוילען.

דריי יאר פאר "מאכען" צעהן דאלארדיגע

דזשאו לאנגא, אן איטאליענער איז באשטראפט געווארען מיט דריי יאר אין פעניטענשארי פאר מאכען צעהן דאלארדיגע פון איינציגע אמעריקאנער דאלאר בילס.

לאנגאו האט גענומען איינציגע אמעריקאנער דאלאר בילס און אויף א קונציגען אופן צוגעקלעפט דעם "נול" פון די רעוונא לייבעלס וואס געפינען זיך אויף סיגאר באקסעס. און דערפון געמאכט צעהנערלאך. און דער נאך זיי אויסגעביטען און געמאכט 9 דאלאר רווח. איצט זיצט ער אין דושייל אויף דריי יאר.

היינטיגער קורס

10

סענט

פאר'ן פוילישען מארק

באנוצט זיך מיט דער היינטיגער געלעגענהייט בלויז צעהן (10) סענט פאר א פוילישען מארק, רעכענט אייך

מר. ה. וויינבערג

קומט אריין אין אפיס פון „אידישען זשורנאל", דער ראיעלסטער פלאץ אין שטאדט. זיכערסטע וועג צו שיקען געלד. עהרליכסטע באהאנדלונג. דאס געלט ווערט ניט פארהאלטען אויף קיין איין מינוט.